

## **Тема заняття: «Технологія виготовлення м'якої іграшки»**

Серед виробів декоративно-прикладного мистецтва дитяча іграшка є одним із найбільш давніх. На території України археологами знайдені іграшки, вік яких налічує майже тисячу років. Уже в X – XII століттях в Києві було налагоджено їх ремісниче виробництво. В різних регіонах для виготовлення іграшки використовували різноманітні матеріали: лозу, соломку, глину, деревину, камінь та ін. – залежно від наявних природних ресурсів. Глиняні іграшки Полтавщині, Вінниччини, Харківщини прикрашали розписами, рельєфними декорами або покривали блискучою кольоровою поливою. Оригінальні іграшки на Гуцульщині – традиційним матеріалом був для їх виготовлення зварений в окропі сир. Вміло виліплені пташки, олені, коники прикрашали сирними джгутиками і розписом. На Івано-Франківщині (Косові) та Львівщині (Яворові) виготовляли дерев'яні іграшки, для яких характерним є різьблення, випалювання та багатокольоровий розпис. Серед образів дитячої іграшки найчастіше зустрічаються лагідні звірі, птахи та симпатичні ляльки.

Традиції народного мистецтва іграшки в наш час продовжують розвиватися. Світ сучасної іграшки надзвичайно різноманітний. Зокрема, популярності набули об'ємні іграшки із тканини, штучного та натурального хутра, шкіри, поролону, ватину, пряжі.

Іграшка може прикрашати побут, виконувати певну утилітарну функцію: іграшка-подушка, іграшка-прихватка, іграшка-гаманець, іграшка-скринька, для зберігання дрібних речей, іграшка-сумка, іграшка-гольниця.

Першим і надзвичайно важливим кроком в організації роботи над дитячою іграшкою є пошук та вибір об'єкта праці, здійснюючи який потрібно керуватись такими принципами:

- Об'єкт праці повинен мати естетичний вигляд, відображати сучасні тенденції оформлення дитячої іграшки, бути цікавим. Надзвичайно важливим є духовність образу майбутньої іграшки.
- При виборі матеріалів для виготовлення іграшки потрібно враховувати знання матеріалів (доцільно надавати перевагу недорогим, гігієнічним матеріалам, використовувати відходи швейного виробництва, сировину із старого одягу, побутових речей).

### **Етапи технологічного процесу виготовлення м'якої іграшки:**

- виконання ескізу та креслення,
- виготовлення лекал,
- розкрій тканини, шкіри, хутра,
- з'єднання деталей,
- набивання іграшки,
- кінцеве оздоблення.

Викрійки-лекала виготовляють із щільного паперу чи картону. Лекала підписують, вказують напрям ворсу чи нитки основи, необхідну їх кількість. Працюючи із штучним чи натуральним хутром, лекала накладають на виворітну сторону матеріалу, обводять крейдою, милом чи олівцем. Вирізають ножицями.

Деталі іграшок зшивають як вручну, так і на швейній машині, залежно від моделі та матеріалів використання. Щоб деталі не перекошувались, їх попередньо

зметувати. Деталі з хутра зшивають з виворітного боку косими стібками обметувального шва. Після зшивання деталі вивертають заточеною дерев'яною паличкою.

Для створення об'ємної форми іграшку набивають м'якими матеріалами: синтепоном, поролоном, ватою, ватином, залишками хутра. Шматочки цих матеріалів перед набиванням треба ретельно подрібнити. Заповнюють спочатку кінці деталей іграшки.

Особливу увагу слід приділити оздобленню іграшки, наданню їй бажаного образу. Для виконання очей, носа, рота іграшок найдоцільніше використовувати шматочки шкіри. Іноді їх можна замінити гудзиками, намистинами, блискітками.



#### **Запитання для самоконтролю:**

1. Які іграшки існували на території України ?
2. Якими принципами слід керуватись під час вибору об'єкту праці ?
3. З яких етапів складається технологічний процес виконання м'якої іграшки ?
4. Як створюється об'ємна форма м'якої іграшки ?